

Datum
2020-12-10
Adress
Rönbladsgatan 1 B
Diarienummer
GRF-2020-25634

Yttrande

Till
Stadskontoret

Malmöinitiativet Alla barn har rätt till en porrfri barndom GRF-2020-25634

Grundskolenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Grundskolenämnden har tagit emot ert förslag kring ”Alla barn har rätt till en porrfri barndom” och vill tacka för era synpunkter.

Malmöinitiativet efterfrågar tekniska begränsningar på stadens Wi-Fi nätverk i form av filterfunktionalitet, specifikt att filtrera bort porrelaterade sökningar och visningar; samt att införa policy om att det inte är okej att spela upp porr via kommunens nätverk. Malmö stad har idag inte en filterfunktionalitet på Wi-Fi nätverket utan har utgått från stadens riktlinjer för informationssäkerhet. Skolverksamheten har under lång tid arbetat med etik och värdegrund på respektive skolor kring internethantering. Utifrån att rektoreorna har upplevt att sökningar på icke relevant innehåll för skolverksamheten på internet har ökat så har det förordats att införa den begränsning som förvaltningen råder över inom egen organisation.

Malmö stad har idag inte en filterfunktionalitet på Wi-Fi nätverket utan har utgått från stadens riktlinjer för informationssäkerhet (se nedan). Skolverksamheten arbetar med etik och värdegrund på respektive skola kring internethantering.

Grundskoleförvaltningens åtgärder för filterfunktionalitet:

Grundskoleförvaltningen är idag en förvaltning där varje elev har en digital enhet, till största delen handlar det om Chromebooks. Dessa digitala enheter hanteras i en gemensam systemmiljö. Möjligheterna att hantera enheterna med nedlåsning har ökat och förvaltningen har idag dessa enheter nedlåsta till ett Malmö stad skolkonto, detta begränsar elever att söka på internet anonymt. ”Safe search” är en filterfunktionalitet för sökning på webläsaren Chrome, denna är påslagen för alla elever i grundskoleförvaltningen. Chromebooks använder webbläsaren Chrome. Google skriver:

”Med hjälp av inställningarna för Safe Search kan du filtrera bort explicita sökresultat på Google, till exempel pornografi. Safe Search är inte helt perfekt, men gör så att du slipper merparten av de explicita och olämpliga sökresultaten på mobilen, surfplattan eller datorn.”¹

SKR:s analys av rättsläget gällande webbfilter i skolmiljöer och andra offentliga miljöer

I Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) analys av rättsläget gällande webbfilter i skolmiljöer och andra offentliga miljöer sammanfattade SKR rättsläget enligt följande (se bilaga 2 SKR:s analys av rättsläget gällande webbfilter i skolmiljöer och andra offentliga miljöer):

Någon praxis gällande skolan och användande av webbfilter finns inte, såvitt SKR känner till. Enligt nedan redovisade beslut från Justitieombudsmannen och Justitiekanslern anses att när vissa offentliga verksamheter, t.ex. bibliotek lånar ut utrustning till enskilda personer i verksamheten har de rätt att bestämma vilken information som hämtas in. Att ha regler om att t.ex. ett biblioteks datorer inte får användas för sökning efter pornografiskt material, anses inte vara en begränsning av den grundlagsskyddade informations- och yttrandefriheten.

Införande av webbfilter kan innebära en behandling av elevers personuppgifter. Oavsett vilken teknik som används för filtrering så kan loggning ske lokalt eller i molntjänst. Det innebär i de fallen att det finns en spårbarhet till enskild elev och ett register har skapats. Det kräver att skolverksamheten uppfyller alla krav i dataskyddslagstiftningen och framförallt gällande tekniska och organisatoriska åtgärder enligt artikel 32 i dataskyddsförordningen. Hög säkerhet måste garanteras då det handlar om särskilt skyddsvärda uppgifter om barn. Skolans berättigade intresse måste vägas mot det eventuella integritetsintrång som en sådan kontroll och övervakning innebär för eleverna. Bedömning måste göras mot aktuellt verktyg för lagring. Om kraven uppfylls finns inget som hindrar att webbfilter införs på skolans utrustning men användningsvillkor måste finnas och vara kända och bedömningen dokumenteras.

I konstitutionsutskottets betänkande 2018/19:1768 har ett flertal motioner om att tillsätta utredning om att begränsa spridning av pornografi och blockering av webbsidor med visst innehåll avstyrkts. Utskottet vidhåller att det är viktigt att på olika sätt motverka pornografi men att det inte är förenligt med grundlagsfästa tryck- och yttrandefriheten och att det inte i första hand bör ske genom ytterligare inskränkningar av dessa rättigheter.

Utredning filterhantering på Malmö stads Wi-Fi nät, IT Malmö

Användandet av internet regleras i stadens riktlinjer för informationssäkerhet enligt följande;

¹ <https://support.google.com/websearch/answer/510?co=GENIE.Platform%3DDesktop&hl=sv>

”Användning ska ske inom de ramar som sätts upp av lagar och förordningar. Hantering av information och material som är pornografiskt, diskriminerande eller har anknytning till kriminell verksamhet är inte tillåtet.”

Under 2019/2020 utredde Malmö stads stadskontor frågan om filter och kom då fram till följande slutsats:

”Sett till objektiva grunder så som avsaknad av vetenskaplig evidens för effekten av ”porrfilter” och tekniska lösningars oförmåga att filtrera enbart oönskat material, torde ett införande av innehållsfiltrering/porrfilter inte kunna garantera den önskade effekten på ett sådant sätt och i en sådan omfattning att ett införande är det självklara valet. Ett beslut om införande kan självklart fattas på mer subjektiva grunder, som möjligen då kan ifrågasättas på ett annat sätt än om beslutet kunnat grundas på objektiva grunder.” (bilaga 2 - Innehållsfilter för Malmö stad).

Stadskontoret har beslutat att inte gå vidare med att införa ett generellt webbfilter för anställda. Se motivering nedan. Beslutet togs av Kommunikations och IT-direktören samt HR-direktören i november 2020.

”Att stadskontoret tar ställning till att inte införa ett filter för begräsning av innehåll på webb/internet. Anledningen är att denna typ av filter inte garanterar en fullständig blockering samt att det är svårt att urskilja vad som ska filtreras bort med anledning av att kommun arbetar med frågeställningar där denna typ av begrepp måste vara sökbara.”

Utifrån ovanstående anser grundskolenämnden att grundskoleförvaltningen även fortsatt ska följa Malmö stads riktlinjer för informationssäkerhet och inte införa ytterligare filter på skolorna.

Ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Fyll i titel]

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]